

1. ariketa

Ondoren testu bat daukazu. Irakurri eta erantzun galderei.

Aukeratu erantzuna. Bakarra da zuzena.

HAUR ETA NERABEEN AURKAKO SEXU-ABUSUAK ANTZEMATEKO TRESNA

Ez da samurra haur eta nerabeen aurkako abusuak egoki antzematea. Umeen aurkako indarkeriak ertz asko ditu, eta «oso konplexua» da horiek detektatzea. Adingabeenganako indarkeriaren egoeraren berri eman zuten atzo Lide Amilibia Eusko Jaurlaritzako Gizarte Politiketarako sailburuordeak, Ainara Canto EDE fundazioko ikerketa arduradunak eta Rosa Lizarraga Agintzari kooperatibako psikologoak. Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako haur eta nerabeenganako abusuak aztertzen dituen txostena aurkeztu zuten agerraldian. Txosten horretan bilduta daude adingabeenganako abusuak hobeto ulertzeko gakoak, eta baita horiek aurreikusteko eta detektatzeko neurri eta tresnak ere. Horietako bat da sexu-abusuen kasuak identifikatzeko profesionalentzat garatu duten kontrol-tresna: *Screening.agintzari.com*

Lizarragak nabarmendu duenez, bost pertsonatik batek sexu-indarkeria motaren bat jasan du, baina salatzen diren abusuen artean % 2 bakarrik dira mota horretakoak. Sexu-abusuak oso denbora gutxian «tabu izateari» utzi eta prebentzio eta lehenbaitzeko jarduerak-esparru bihurtu dira erakunde publikoentzat eta osasun, justizia eta hezkuntza alorretan lan egiten dutenentzat, baina gaur egun ez dago baliabide nahikorik horiek antzemateko. Areago, haur eta nerabeen sexu-abusuak detektatzea da profesionalak izan ohi duten arazo nagusia. Izan ere, oso konplexua da abusuak antzematea, Amilibiak azpimarratu duenez: «Ez dago sexu-abusuaren jokabide-adierazle espezifikorik, ezta bakarra denik ere. Tratu txar mota baten adierazleak ez dira espezifikoak, eta beste arazo batekin egon daitezke lotuta». Arazoari irtenbidea emateko garatu dute kontrol-tresna berria. Horren bitartez, haurrekin ohiko harremana duten profesionalak ezagutza egokia eskaini nahi zaie sexu-esplotazioari eta abusuari buruz, baita horiek antzemateko baliabideak eta haien berri emateko kanal egokiak bermatu ere.

Tresna berriaren funtzioak xehetasunak eman zituen Lizarragak. Kontrol-tresna moduan diseinatu dute, profesionalak orientatzeko sexu-abusuen susmoak dituztenean. Horretarako, sexu-abusuak detektatzeko 50 adierazlerik egokienak aukeratu dituzte. Edozein herritarrek erabil dezake tresna, baina bereziki profesionalentzat pentsatuta dago, hots, hezkuntza-, osasun- eta gizarte-zerbitzuetako langileentzat. Testa Internet bidez egin daiteke eta, hura erabiltzean, ez da zantzurik uzten; beraz, ez dago jakiterik tresna nork erabili duen, ezta webgunean egiten den kontsultaren xede den ume edo nerabea nor den ere.

Txostenaren harira, gogoeta egin zuen EDE fundazioko ikertzaileak: «Alde oso esanguratsua dago dauden kasuen eta erregistratzen direnen artean». Txostenaren datuen arabera, Arabako, Bizkaiko eta Gipuzkoako indarkeria-kasuen % 10 baino gutxiago salatzen dira haurtzaroan edo nerabezaroan, hau da, indarkeria pairatzen den umeen. Gainera, batez beste, legezko prozesuak hiru urtez luza daitezke, eta abusuak salatu dituzten haurrek lau aldiz kontatu behar izaten dute pairatutako indarkeria. Familiek jasotzen dituzten laguntzei dagokienez, txostenak dio askotan ez dela baliabide nahikoa jartzen abusu-kasu batek haiengan eragin dezakeen «inpaktu negatiboa» arintzeko.

Datuok kezkarriak izanda ere, haurren aurkako indarkeria «eragotzi» daitekeela azpimarratu zuen Cantok. Horretarako, ikuspegi integrala duen «prebentzio estrategia bat» garatzea proposatu zuen, erantzunak azkartuz, haurrei eta nerabeei «gehiago entzunez» eta emozioan oinarritutako hezkuntza afektibo-sexuala indartuz.

1. ariketa. Aukeratu erantzuna

- 1. Zer bildu dute adingabekoenganako abusuei buruzko txostenean?**
 - a) Biktimak artatzeko profesionalentzako tresnak.
 - b) Sexu-abusuak antzeman osteko hainbat neurri.
 - c) Abusuak hobeto ulertzeko zergatiak, besteak beste.
- 2. Zerk zailtzen du adingabekoenganako sexu-abusuak detektatzea?**
 - a) Abusuak beste arazo batekin erlazionatuta egon ahal izateak.
 - b) Jokabide horiek azaltzen dituzten kausak espezifikoak izateak.
 - c) Baliabideak egon arren, profesionalek ezagutza eskasa izateak.
- 3. Zer azaldu du Lizarragak tresna berriari buruz?**
 - a) Profesionalek baino ezin dutela erabili, lanean orientatzeko baita.
 - b) Interneten bidez egiten denez, erabiltzailea nor den jakin daitekeela.
 - c) Umea edo nerabearen nortasunaren anonimatua bermatuta dagoela.
- 4. Zer arazo egoten da indarkeria pairatzen den unean ez salatzeko?**
 - a) Familiek jasotzen dituzten dirulaguntzak ez direla nahikoak.
 - b) Legezko prozesuak luzeak ez ezik, zailak ere badirela haurrentzat.
 - c) Erregistratzen diren kasuak ugari direnez, prozesua hiru urtez luza daitekeela.
- 5. Zer proposatzen du Cantok haurren indarkeria eragozteko?**
 - a) Hezkuntzan gaia tratatzea, emozioak alde batera utzita.
 - b) Sexu-abusua pairatu duenari gehiago entzutea.
 - c) Abusuen araberrako prebentzio-estrategiak garatzea.